

Стадніков Г. В., Іванів О. І., Стретович Д. А.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні та євроінтеграційні процеси, що відбуваються у суспільстві, висувають принципово нові вимоги до змісту теоретико-методологічних, нормативно-правових, організаційних основ системи фізичного виховання особистості, яка має забезпечити належний рівень формування інтелектуального потенціалу, повну реалізацію вроджених задатків, розвиток і удосконалення здібностей особистості. Ці питання є дуже важливими для практики фізичного виховання молоді у закладах вищої освіти України. Одним із пріоритетних шляхів вирішення всього комплексу назрілих проблем є дослідження, систематизація, узагальнення та імплементація у практику фізичного виховання вищої школи передового світового педагогічного досвіду країн, які близькі Україні за етнічними та суспільно-економічними процесами. На наш погляд, саме досвід університетів Польщі та вивчення здобутків у цій сфері розкриває нам шляхи модернізації системи освіти.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблеми вдосконалення системи фізичного виховання молоді у закладах вищої освіти вивчали провідні вітчизняні науковці, а саме: Б. Шиян, М. Солопчук, С. Сингаєвський, А. Дубогай, Т. Круцевич, А. Куц, Р. Раєвський, Т. Базилук, О. Гобенко, В. Левицький, В. Мартиненко, І. Лисенко, М. Примаєв, В. Савченко, Л. Суценко та ін. Проведений аналіз науково-педагогічної та методичної літератури засвідчив, що наразі майже відсутні комплексні наукові праці, які присвячені дослідженню досвіду системно-організаційних, теоретико-методологічних та нормативно-правових аспектів фізичного виховання молоді в системі вищої освіти Польщі.

Входження України до європейського простору вищої освіти активізує вивчення зарубіжного досвіду, зокрема досвіду роботи університетів Польщі стосовно удосконалення організації освітнього процесу засобами інтернет-ресурсів, що досі не було об'єктом спеціального вивчення.

Формулювання цілей статті. Під час вивчення досвіду університетів Польщі, охарактеризувати особливості впровадження комп'ютерних технологій у процес фізичного виховання студентів у Національному університеті «Острозька Академія».

Виклад основного матеріалу. Модернізація освіти в Україні потребує активного пошуку нових форм, методів та засобів навчання, підготовку підростаючого покоління до життя в умовах ринкової економіки. «В сучасних умовах освітній процес студентів повинен бути спрямований на виконання нового соціального замовлення – формування самостійної, ініціативної, творчої та здорової особистості» [1, с. 34]. Одним із шляхів вирішення цього важливого соціального завдання є вивчення позитивного польського досвіду, що може стати реальною основою цілеспрямованої активізації резервних можливостей студентів.

Дослідження Н. І. Наумової, яка проводила анкетування викладачів п'яти ЗВО України, щодо відношення викладачів з фізичного виховання до використання комп'ютерних програм дозволило виявити, що всі без винятку викладачі фізичного виховання хотіли б мати фахові комп'ютерні програми та використовувати їх під час навчального процесу. Перевагу надано, передусім навчальним (78 %), інформаційним (71 %) і найменше (42 %) – контролюючим програмам [2].

На наш погляд, одним із найбільш ефективних способів застосування таких програм стають інформаційні сайти університетів. У цьому контексті вважаємо доцільним звернутися до досвіду польських університетів.

Процес фізичного виховання у класичних університетах Польщі координують Студіуми фізичного виховання і спорту – SWFiS (*Studium Wychowania Fizycznego i Sportu*), які щорічно готують широкий спектр пропозицій щодо спортивних, тренувальних та оздоровчих занять у межах занять з фізичного виховання для університетської молоді. Заняття з фізичного виховання проводять також як спортивні секції при SWFiS Академічним Спортивним Союзом – AZS (*Akademicki Związek Sportowy*). Також в університетах запроваджена інтернет-система USOS – Університетська система обслуги студентів (*Uniwersytecka*

Systema Obslugi Studiow), яка надає всю інформацію про заняття з фізичного виховання, секції, умови запису на них, кількість місць у групах, розклад, умови отримання заліку, новини тощо [5; 6; 7].

У Варшавському університеті (UW) SWFiS та AZS щорічно пропонують студентам широкий спектр занять з фізичного виховання та велику кількість секцій. Відкритий Центр спорту і рекреації (*Centrum Sportu i Rekreacji UW*) зі спортивними залами, басейном та стіною для скелелазіння. Частина занять доступна також для студентів, які вже завершили курс з фізичного виховання. На підставі Постанови Сенату Варшавського університету від 21 червня 2006 р. змінено програми з фізичного виховання (*Uchwala Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 2006-06-21 w sprawie zmiany Uchwaly nr 114 Senatu UW*). У програмі стаціонарного навчання обов'язковими є 4 семестри навчально-тренувальних занять. Студенти, які навчалися раніше, керувалися вимогами програми з фізичного виховання, розробленими Радою факультетів (*Rada Wydzialow*). Для студентів-заочників заняття із фізичного виховання не є обов'язковими [6].

Семестр фізичного виховання може містити відвідування занять, запропонованих інтернет-системою USOS – університетською системою обслуговування студентів (*Uniwersytecka Systema Obslugi Studiow*). Записатись на них можна тільки шляхом «жетонової реєстрації» (*rejestracji zetonowej*). Інформацію щодо цього питання надають на спеціальній інтернет-сторінці у програмі «Rejestracji zetonowej» на сайті Варшавського університету. Заняття з фізичного виховання, що проводить SWFiS, є безкоштовними. Студентам пропонують 24 різновиди занять SWFiS, які містять не тільки традиційні види спорту, а й нові екстремальні види спорту, також заняття, що проводять англійською мовою. AZS пропонує 16 секційних занять. Тільки після узгодження з керівником секції студент буде зареєстрований у системі USOS. Пропонують також 15 платних занять з фізичного виховання, до складу яких входять східні єдиноборства, йога, альпінізм, бадмінтон та танці, що проводить SWFiS та AZS-UW. Є також зовнішні заняття з фізичного виховання (верхова їзда, фехтування, різні школи танцю), що проводять шляхом співпраці міських спортклубів з SWFiS. Ці заняття платні (тільки запис в USOS дає змогу зарахування семестру з фізичного виховання) [5]. Після завершення реєстрації, студенти, які не зареєструватися через Інтернет, не отримують залік. Для того, щоб зареєструватися на заняття з фізичного виховання студент повинен:

1) вибрати відповідний вид занять;

2) зареєструватися на заняття в системі USOS (жетонова реєстрація) тільки через Інтернет. Реєстрація відбувається до вичерпання ліміту місць у групі (кількість місць показана на сайті);

3) якщо студент вибрав платні курси, то повинен внести 150 злотих на оплату організації занять.

Записи на заняття проходять 3 тури. У першому турі студент може записатись на 1 вид занять. У другому турі студент може:

1) записатись на заняття, якщо не зробив того вчасно;

2) змінити заняття (записатись на інші заняття);

3) у окремих ситуаціях можна записатись на 2 різних види занять у 2 різних дні тижня того ж семестру.

Реєстрацію до спортивних секцій проводять тільки за посередництвом тренерів. Студенти, зареєстровані в осінньому семестрі, автоматично переходять у весняний семестр, якщо до них немає претензій у тренерів та викладачів.

Терміни реєстрації суворо обмежені. На осінній семестр навчального року перший тур триває 10 днів, другий – 5 днів, третій – 2 дні. Терміни запису на кожну секцію показані на сайті USOS. Відсутність через хворобу або від'їзд у період запису не звільняє від реєстрації через Інтернет у визначені дати. Студенти, котрі не записались на заняття під час активної реєстрації, незважаючи на причину, не можуть отримати залік. Реєстрація на курс означає використання 30-и жетонів з фізичного виховання. Якщо студент записався на курс з фізичного виховання і не закрив його або не відвідує занять, незважаючи на причину, втрачає 30 жетонів. Викупити втрачені жетони можна, якщо студент сплатить 150 злотих. З усіма вимогами стосовно отримання заліку студенти обов'язково повинні ознайомитись на інформаційному сайті університету [6].

У багатьох інноваційних розробках, що запроваджують у класичних університетах Польщі, пропонують популярні види спорту, зокрема нові, а іноді й екстремальні, які найбільш цікаві молодому поколінню. І все це для того, щоб надати процесу фізичного виховання плановості та ефективності.

У НаУОА процес фізичного виховання забезпечує кафедра фізичного виховання. Перед викладачами фізичного виховання наразі є нелегке завдання, зі зменшення частки вільного часу студентів, створити у загальній системі навчання режим найбільшого сприяння до занять з фізичного виховання та спорту, і як наслідок, набуття знань, умінь та навичок у царині фізичної культури та спорту.

Процес фізичного виховання в університеті побудований таким чином, що студенти на заняттях оволодівають, за вибором, певним видом спорту: волейбол, теніс, баскетбол, настільний теніс, футбол, армспорт, софтбол. Також працюють секції з нетрадиційних видів спорту: шейпінг, фітнес, пілатес, степ аеробіка, йога.

Велику увагу приділяють організації позанавчальної діяльності студентів. Проведення великої кількості змагань різного рівня та великий об'єм інформації потребує, на наш погляд, запровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес, які значно допоможуть покращити комунікацію між кафедрою фізичного виховання та структурними підрозділами університету, викладачами та студентами.

У НаУОА запроваджена інформаційна система «Деканат», у якій студенти можуть ознайомитись та вибрати навчальні програми з фізичного виховання, коригувати графік відвідування занять у зручний для себе час. Кожен студент має змогу переглянути свій актуальний розклад [4].

Кафедрою фізичного виховання створено сайт, на якому публікують основні спортивні події НаУОА, а саме: анонси спортивно-масових заходів, перемоги збірних команд університету в змаганнях різного рівня, зміни місця та часу проведення занять, історія розвитку спорту в НаУОА [3]. Створені групи у соціальних мережах з окремих видів спорту, допомагають студентам спілкуватися з викладачами, знайомитись з відео-матеріалами та оперативно вирішувати важливі питання.

Якщо проаналізувати усе вище сказане, то запровадження інновацій дозволить:

- суттєво покращити поінформованість студентів;
- надати їм можливість обирати ті види фізкультурної діяльності, які найбільше їм подобаються;
- брати участь у заняттях кожному студенту, незалежно від його фізичної підготовленості;
- значно покращити позанавчальну та самостійну роботу студентів.

Висновки. Упровадження інновацій в організацію освітнього процесу з фізичного виховання дає змогу змінити ставлення університетської молоді до особистого здоров'я. Залучення студентів до занять завдяки інформаційним технологіям та надання їм самостійності у цьому питанні, веде до появи творчої активності, самовираження та затвердження гідності особистості.

Застосування інформаційних технологій щодо організації навчальної та виховної роботи підвищить інтерес до занять з фізичного виховання, бажання вести здоровий спосіб життя, фізично розвиватись і вдосконалюватись. Інтернет-ресурси повинні бути доступні як викладачу, так і студенту. Створення спеціальних інтернет-сторінок, які висвітлюють питання організації процесу фізичного виховання в університетах, підвищує якість формування фізичної культури студентів.

Ефективність використання позитивного досвіду наших найближчих сусідів залежить від активності та бажання викладачів українських вишів використовувати різноманіття педагогічного інструментарію, підключати прогресивні інформаційні технології, постійно модернізувати освітній процес.

Література:

1. Горбунов С. А. Реализация инновационных подходов в системе физического воспитания / С. А. Горбунов, С. С. Горбунов // Теория и практика физической культуры. – 2010. – № 5. – С. 33 – 35.
2. Наумова Н. І. Аналіз відношення викладачів фізичного виховання до використання комп'ютерних програм / Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні. Зб. Наукових праць. – Рівне: «Ліста». – 1999. – ст. 229
3. Кафедра фізичного виховання НаУОА [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://sport.oa.edu.ua/>
4. Система «Деканат» [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://dekanat.oa.edu.ua/>
5. Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UW [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.wfisport.uw.edu.pl/index.php>
6. Rejestracja zetonowa USOS [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://rejestracja.usos.uw.edu.pl/>
7. Uniwersytety w Polsce [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://pl.wikipedia.org/wiki/Uniwersytety_w_Polsce#Uniwersytety